Bæredygtige Hospitaler

Det grønne vokser frem, men hvordan får vi det videre?...

VORES VERDEN
VORES ANSVAR

Center for Bæredygtige Hospitaler

Maria Gaden
Udviklingschef, CfBH, Region midtjylland
Off. Erhvervs PhD studerende, København Universitet

Klima og sundhed – hænger sammen

Ekstreme vejrforhold

Vektorbårne sygdomme

Pollenallergi

Mental sundhed

Pandemier?

Varmere og fugtigere vejrforhold

Iflg WHO er klimaforandringer den største trussel mod sundhed i det 21. århundrede

Forsyningsproblemer

Klimaflygtninge
(200 mio i 2050 Iflg FN)

Stigende vandstand → ubeboelige og uopdyrkelige områder

Tørke → ubeboelige
uopdyrkelige områ

https://www.klimatilpasning.dk/sektorer/sundhed/

https://www.sst.dk/da/viden/miljoe/sol-og-vejrforhold/klimaaendringer

https://noharm-global.org/documents/health-care-climate-footprint-report

https://care.dk/det-go

https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-and-health

Hvordan?

Regionernes udledninger
(2022)

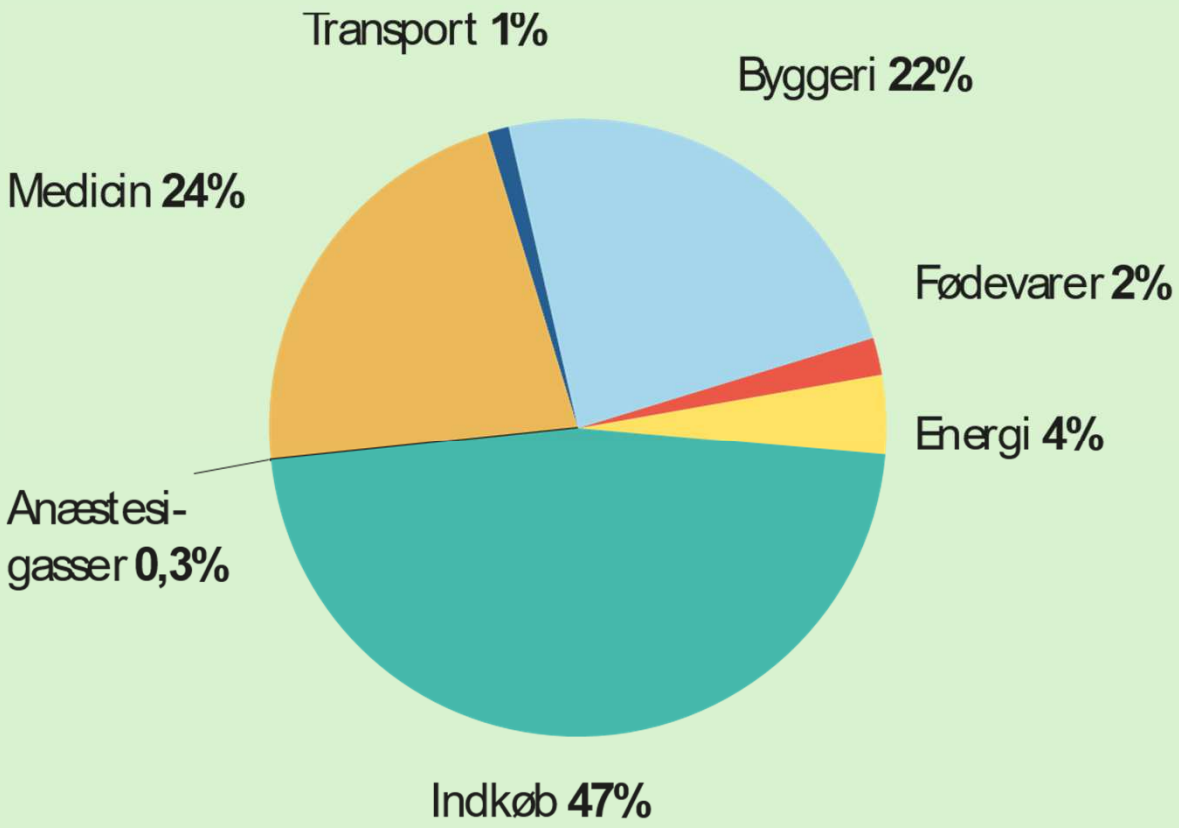

DANSKE REGIONER

Regionernes mål

50% CO2 reduktion i 2035

(2022 baseline)

1
Indkøb

2
Cirkulær økonomi og adfærd

3
Energi, transport og bygninger

DANSKE REGIONER

Digitalisering og
virtuelle behandlingsforløb

Operationsområdet
Medicoteknisk udstyr

Laboratorier og diagnostik
Byggeri

Lægemidler
Fødevarer

Affaldssortering

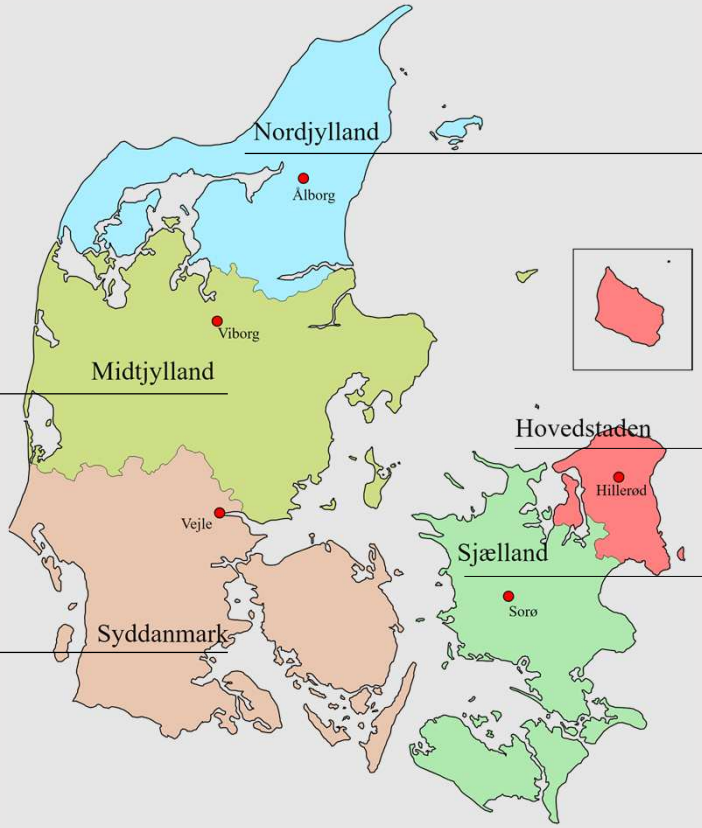

Center for Bæredygtige Hospitaler
(2021)

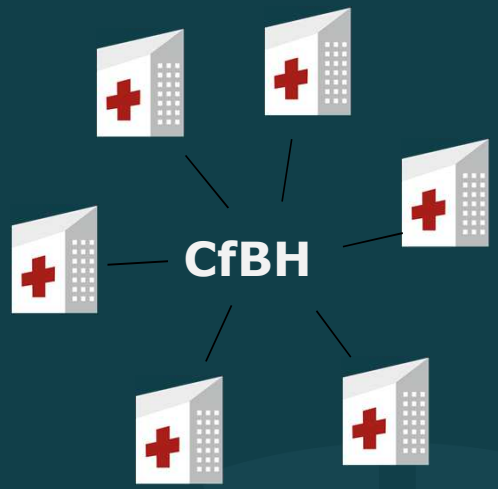

Formål

*At **understøtte alle enheder** i at indfri de strategiske målsætninger relateret til **Cirkulær Økonomi/Scope 3**.*

*Dette ved at **mobilisere ledere og ansatte**, skabe forandringer i forbruget gennem **vidensopbygning og handling**, samt ved at styrke det **nationale og internationale samarbejde, forskning og politisk opmærksomhed.***

Center for Bæredygtige Hospitaler

•Involvering og organisering af medarbejdere

Netværk for Bæredygtige Hospitaler

Center for Bæredygtige Hospitaler

- Involvering og organisering af medarbejdere
- Kommunikation
- Mikrofunding
- Lokale pilotprojekter → regionale testlabs
- Forskningssamarbejder
- Styrke nationalt og internationalt samarbejde
- Øget fokus sundhedspolitisk/klimapolitisk
- Udvikling og innovation
- Interne og eksterne partnere
- Implementering og skalering

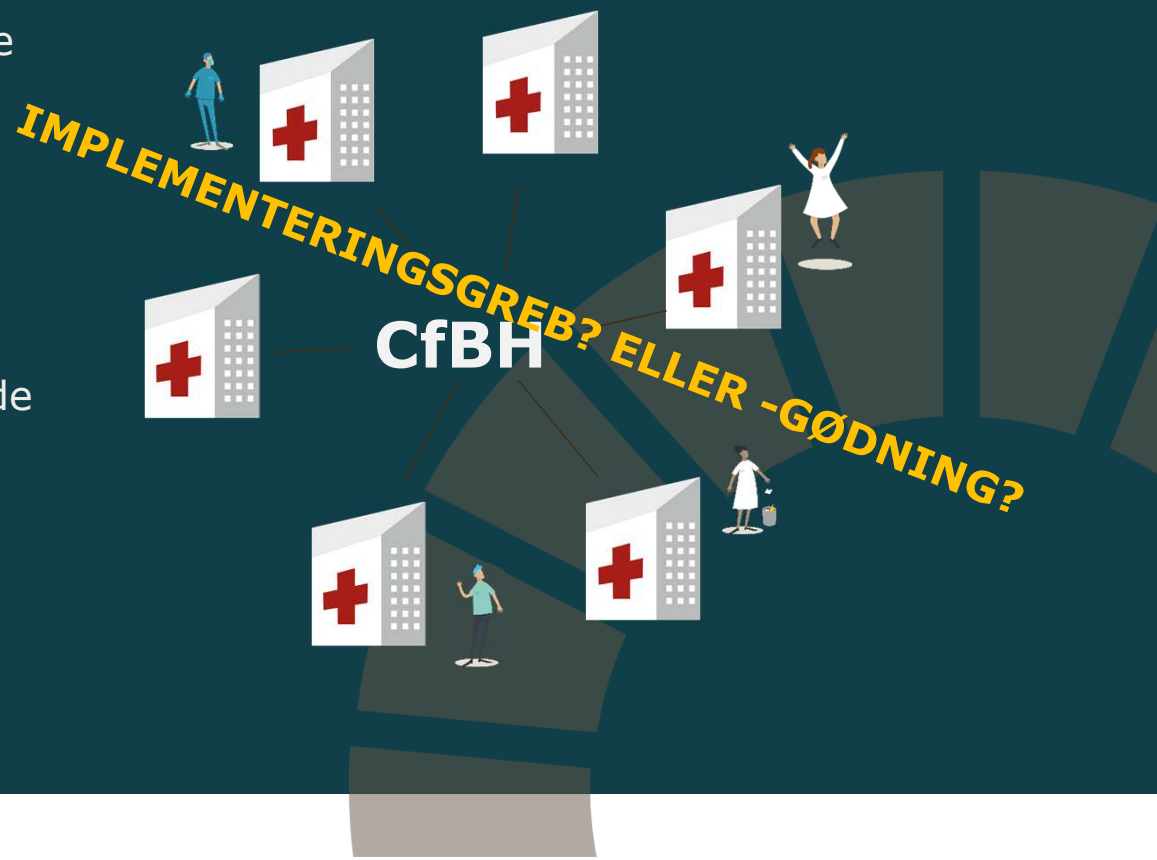

Greb eller gødning?

Laura Stewart, professor, Educator and National Director of The Reading League

- Letting it happen
- Supporting it to happen
- Making it happen

midt

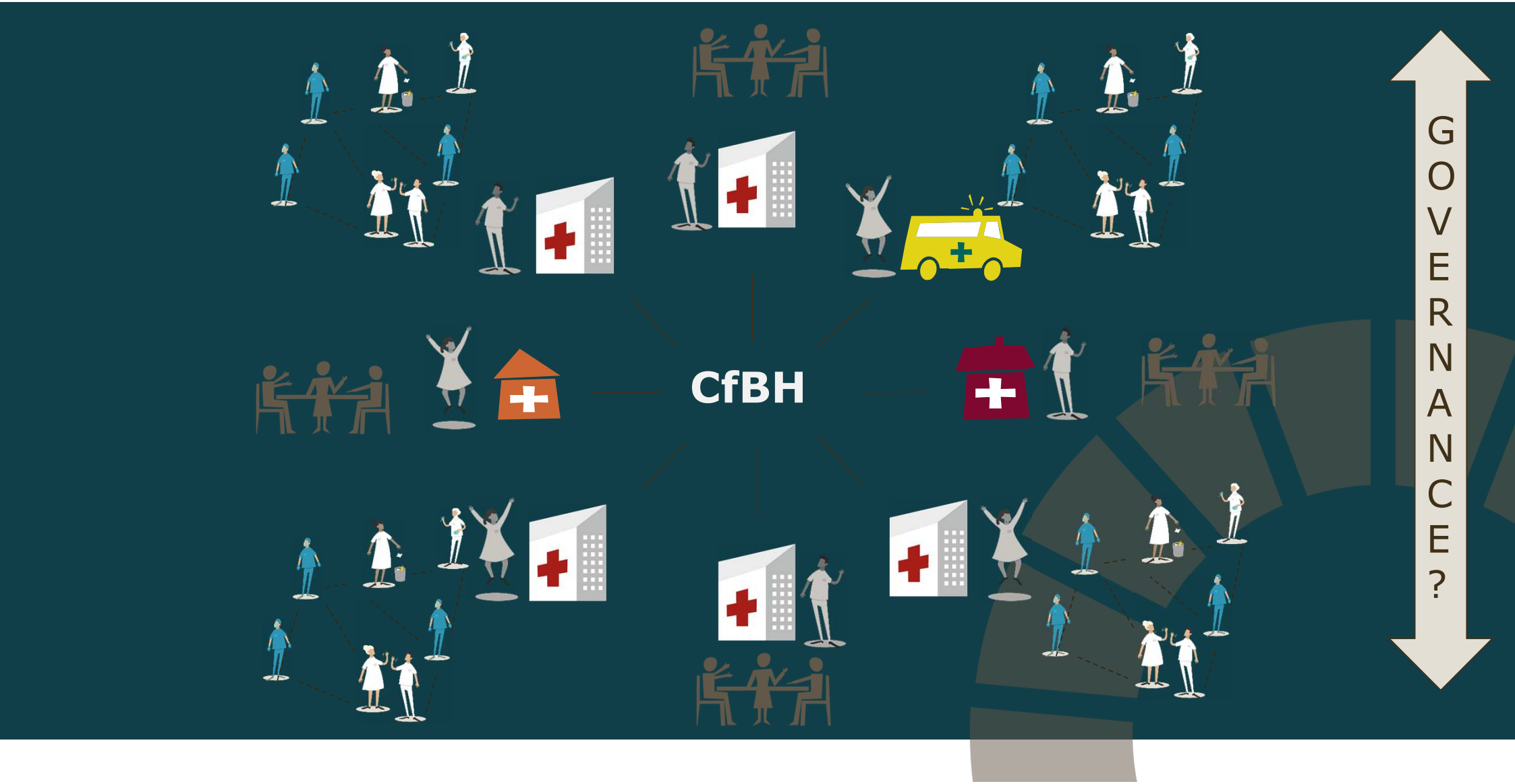

Har I en organisering for grøn omstilling I jeres organisation?

Hviklen rolle spiller organisering ift. implementering I jeres organisation?

Praktiske eksempler

Lykkedes / Ikke lykkedes

Bevidst forbrug

– adfærd eller evidens? Kultur eller kvalitet?

Lejepapir i jordemoderkonsultation i Viborg fjernet

→ 426kg affald/år

→ *37 tons affald årligt i RM sv. t 80 tons CO2.*

Engangs/flergangs kopper

Hvad er mest bæredygtigt?

- Papkrus koster det samme som flergangs
- Flergangs markant mere miljøvenlige

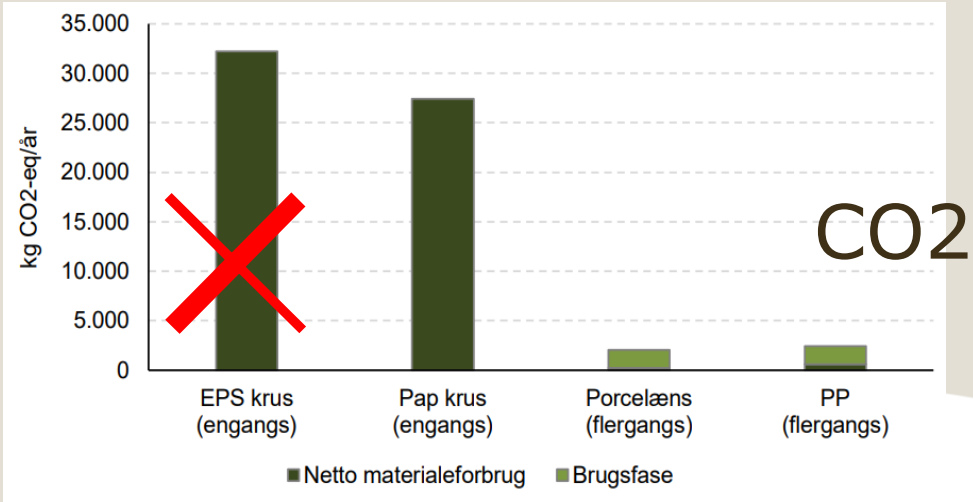

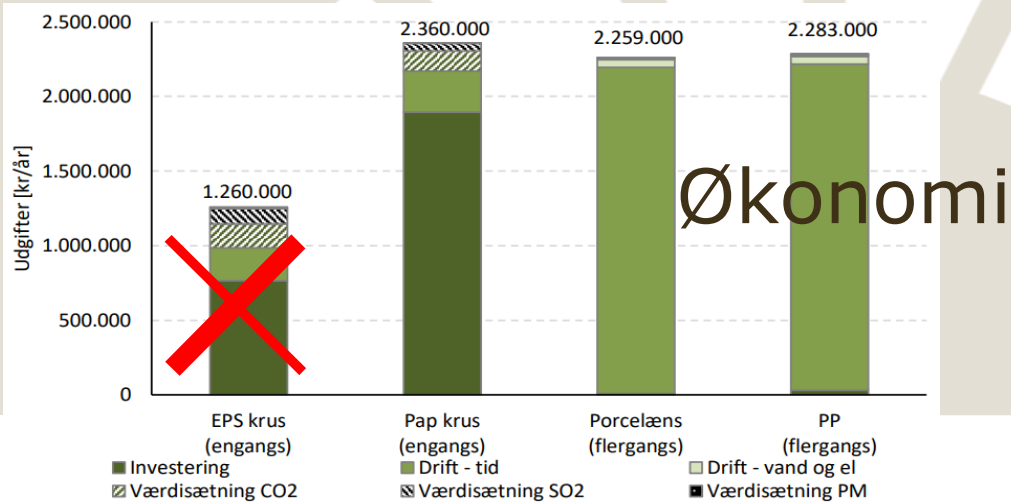

Metalinstrumenter – éngangs/flergangs

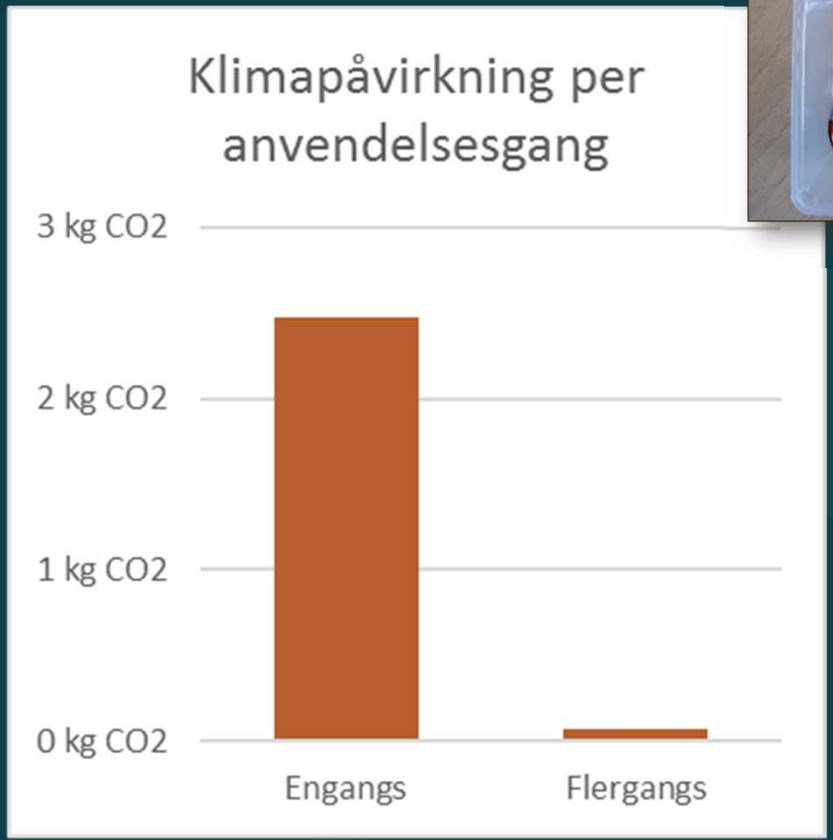

Det vi kan, det skal vi

Tror I det virkede?

Metalinstrumenter – éngangs/flergangs

Pilotforsøg i 2023 → reduktion på 16% i forbrug af éngangs metalinstrumenter
Igangværende implementeringsprojekter → Ca. 40% reduktion v udgangen af 2024

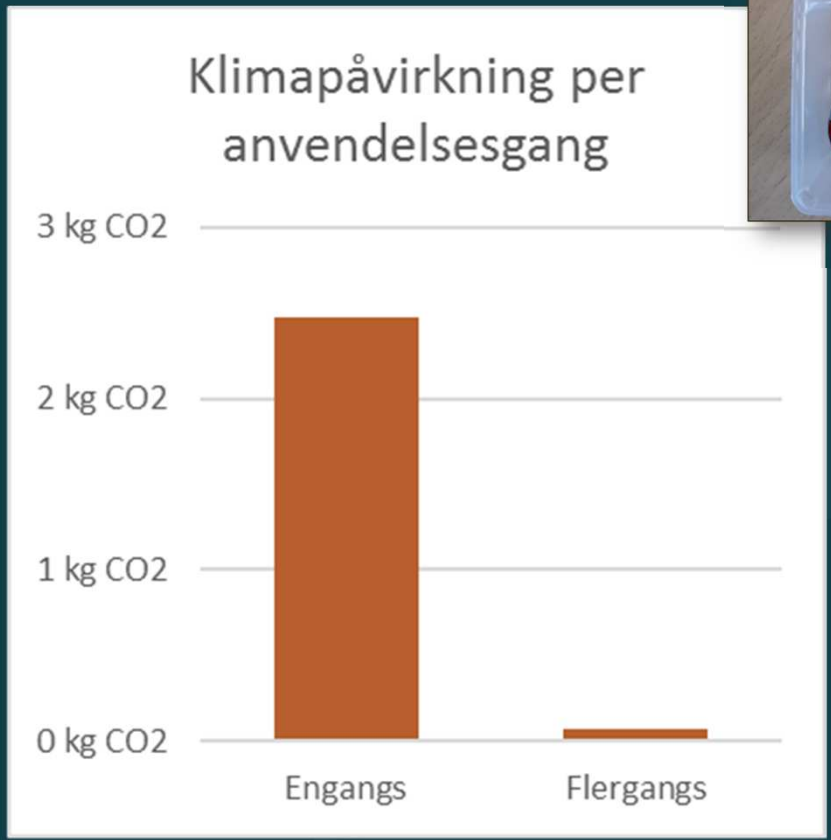

Drejebog

- Afdelingernes hjælpende hånd
  - BHK'er som eksperter
- 5 faser
  1. Projektopstart
  2. Kortlægning af instrumenter
  3. Systemdesign
  4. Samarbejder og behovsafklaring
  5. Videreforløb

Juni 2020

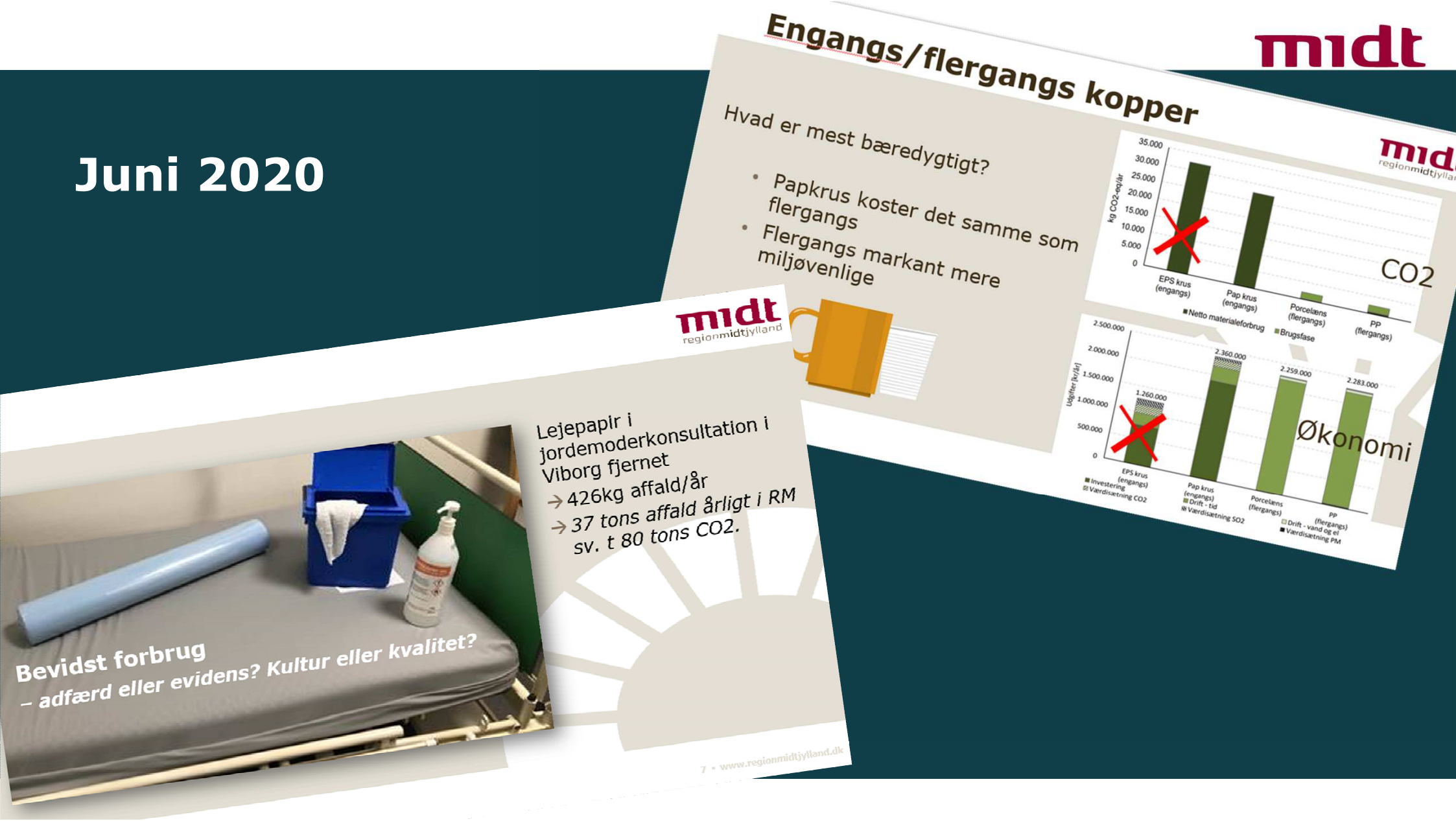
Engangs/flergangs kopper
Hvad er mest bæredygtigt?
Papkrus koster det samme som flergangs
Flergangs markant mere miljøvenlige
CO2
Økonomi
Lejepapir i jordemoderkonsultation i Viborg fjernet
→ 426kg affald/år
→ 37 tons affald årligt i RM sv. t 80 tons CO2.
Bevidst forbrug
– adfærd eller evidens? Kultur eller kvalitet?

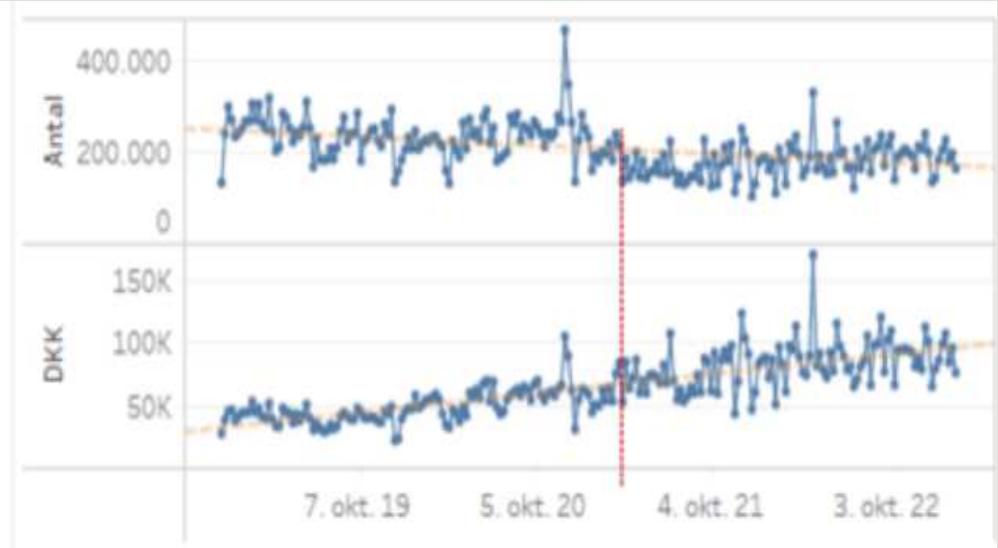

Region Midtjylland samlet forbrug af éngangskopper 2019 - 2022

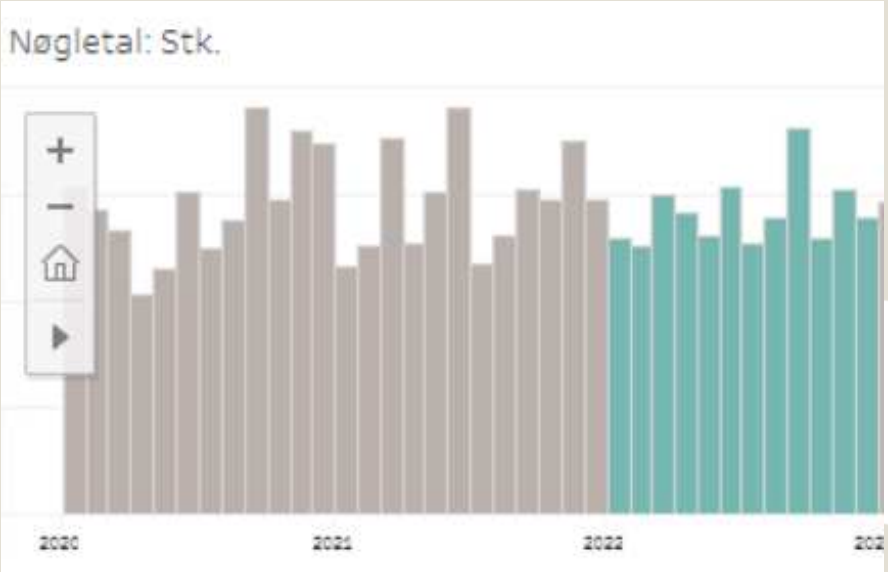

Region Midtjylland samlet forbrug af lejepapir 2020 – 2022

Engangskopper Randers jan. 2021 - juni 2022

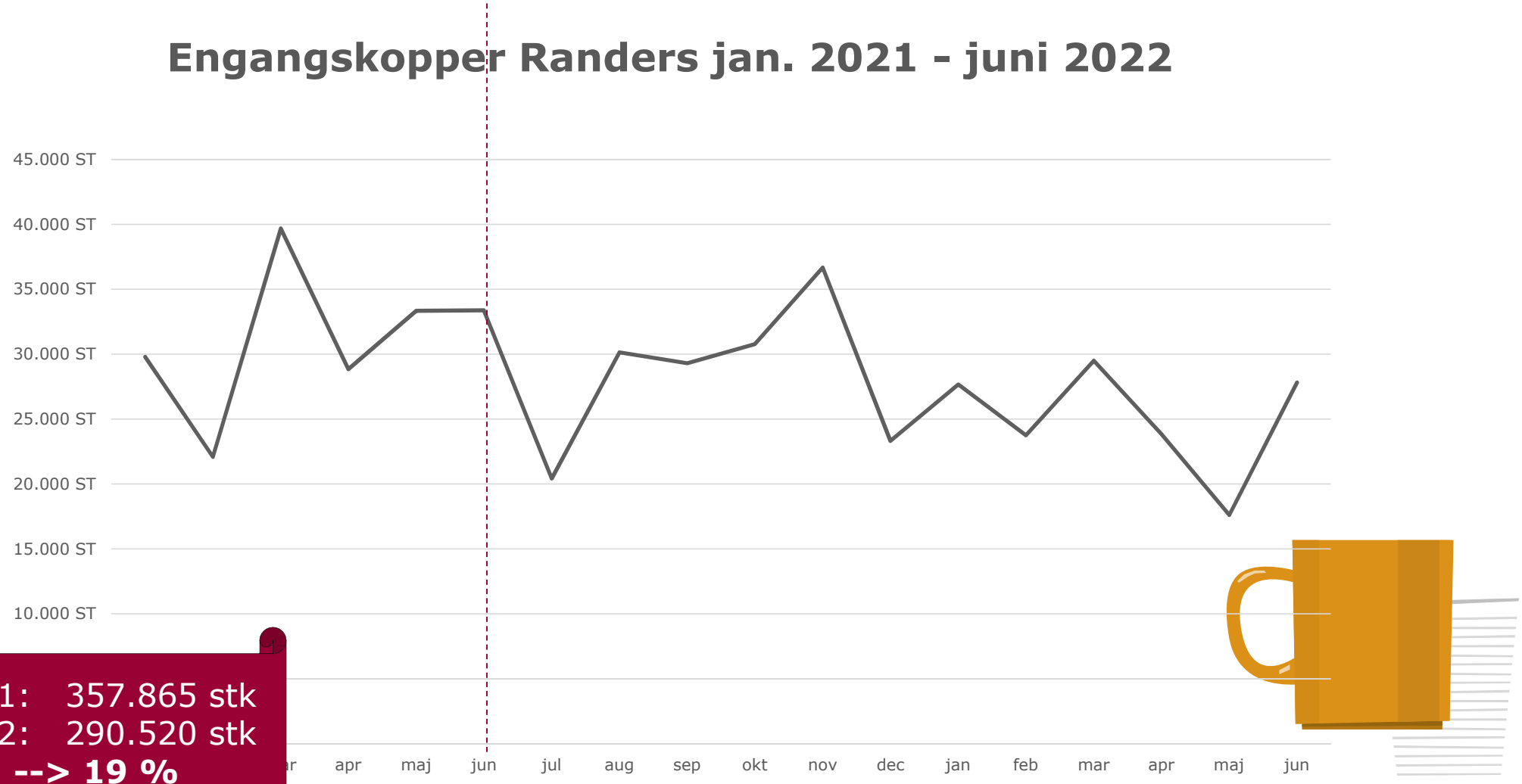

2021: 357.865 stk
2022: 290.520 stk
--> 19 %

Lejepapir Randers jan. 2021 - juni 2022

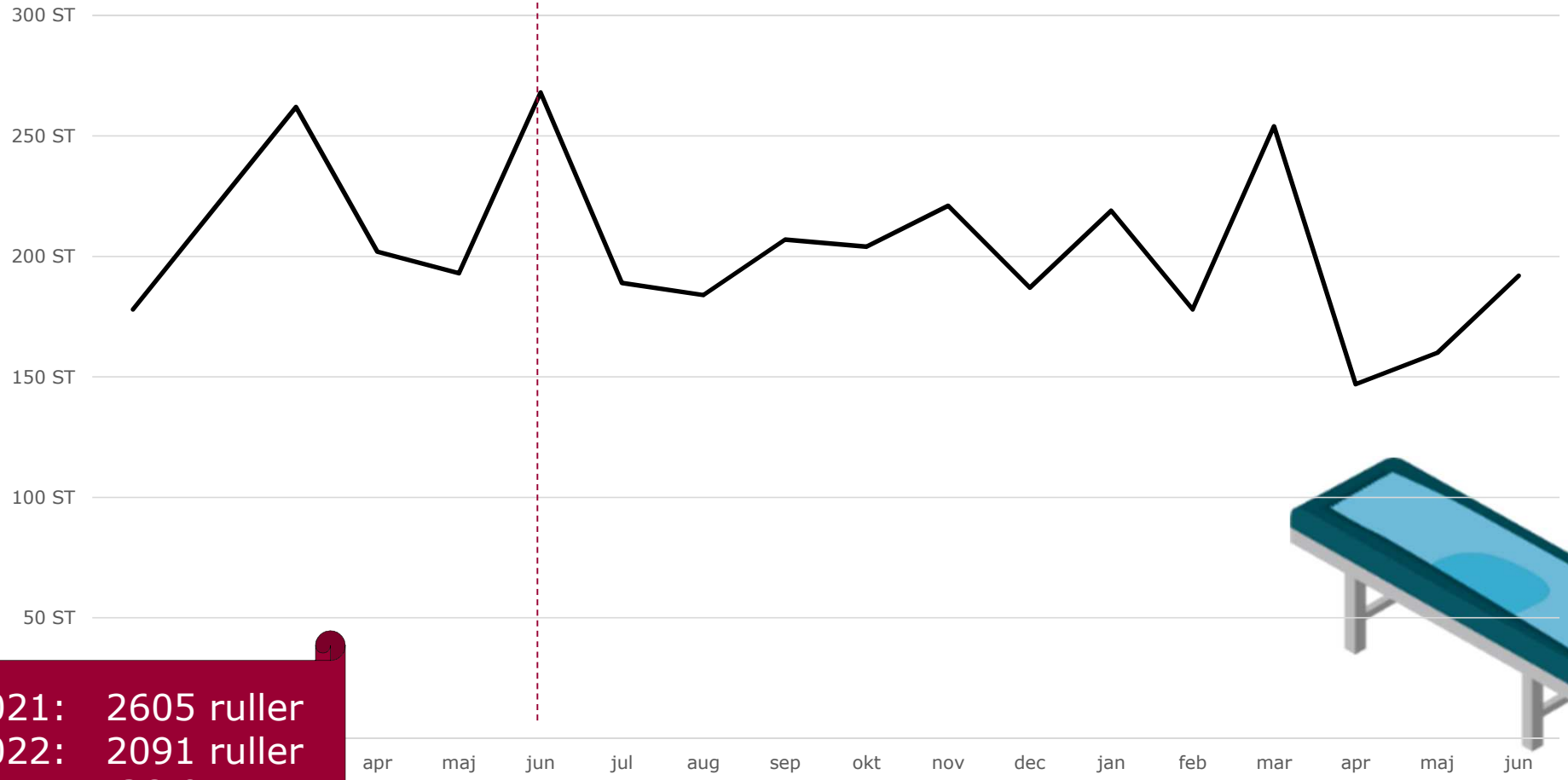

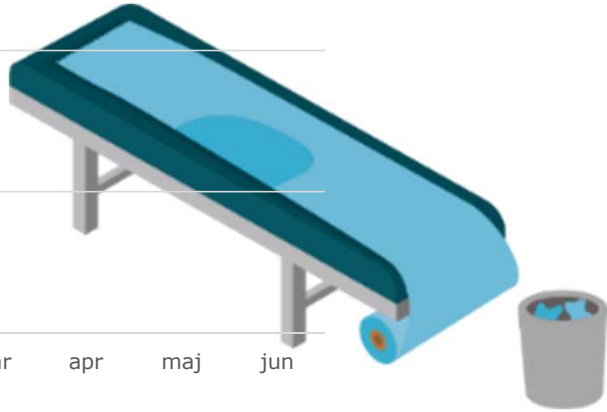

2021: 2605 ruller
2022: 2091 ruller
--> 20 %

Engangskopper Randers
Hospitalsledelsesbeslutning per 1. juni 2023

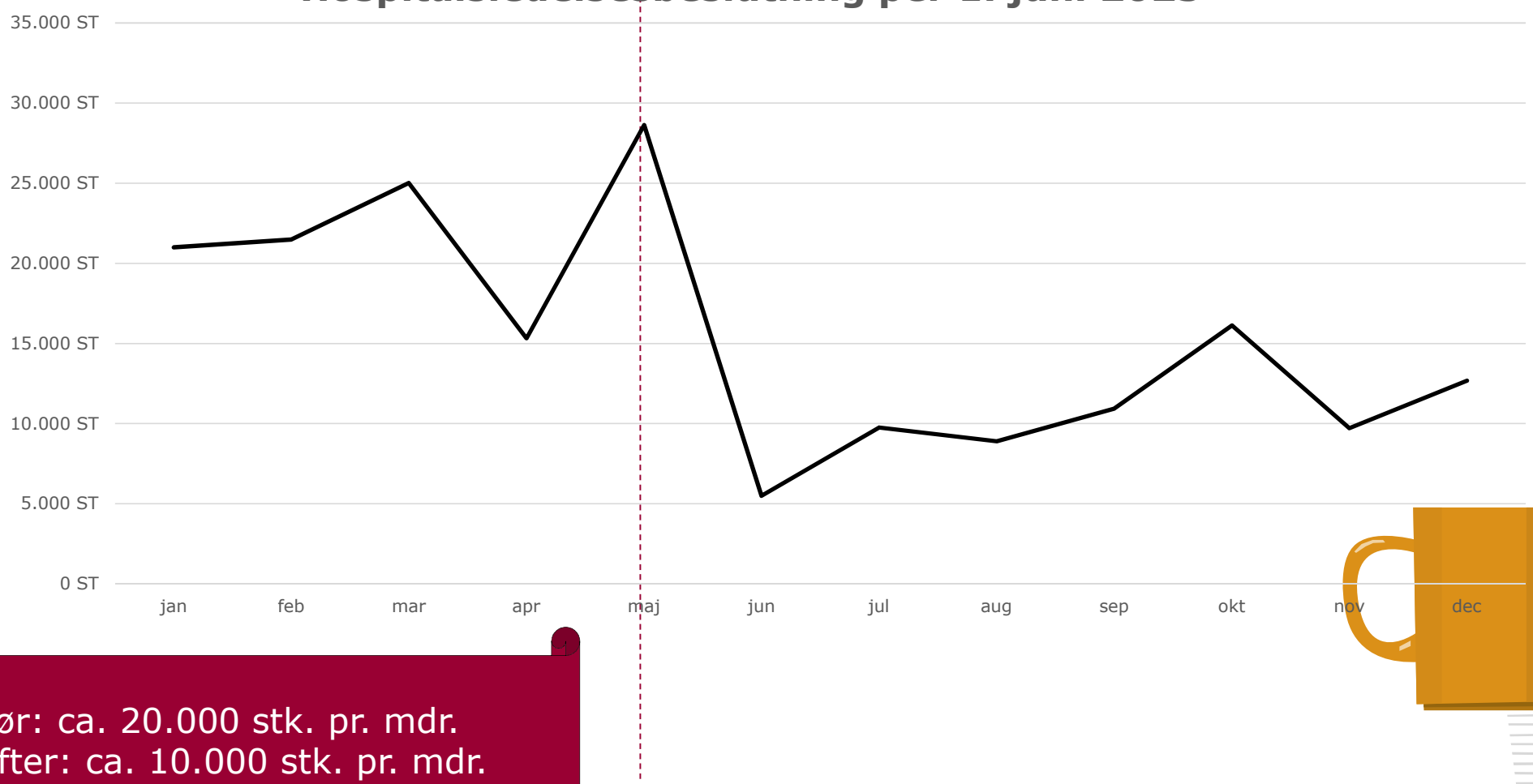

Før: ca. 20.000 stk. pr. mdr.
Efter: ca. 10.000 stk. pr. mdr.

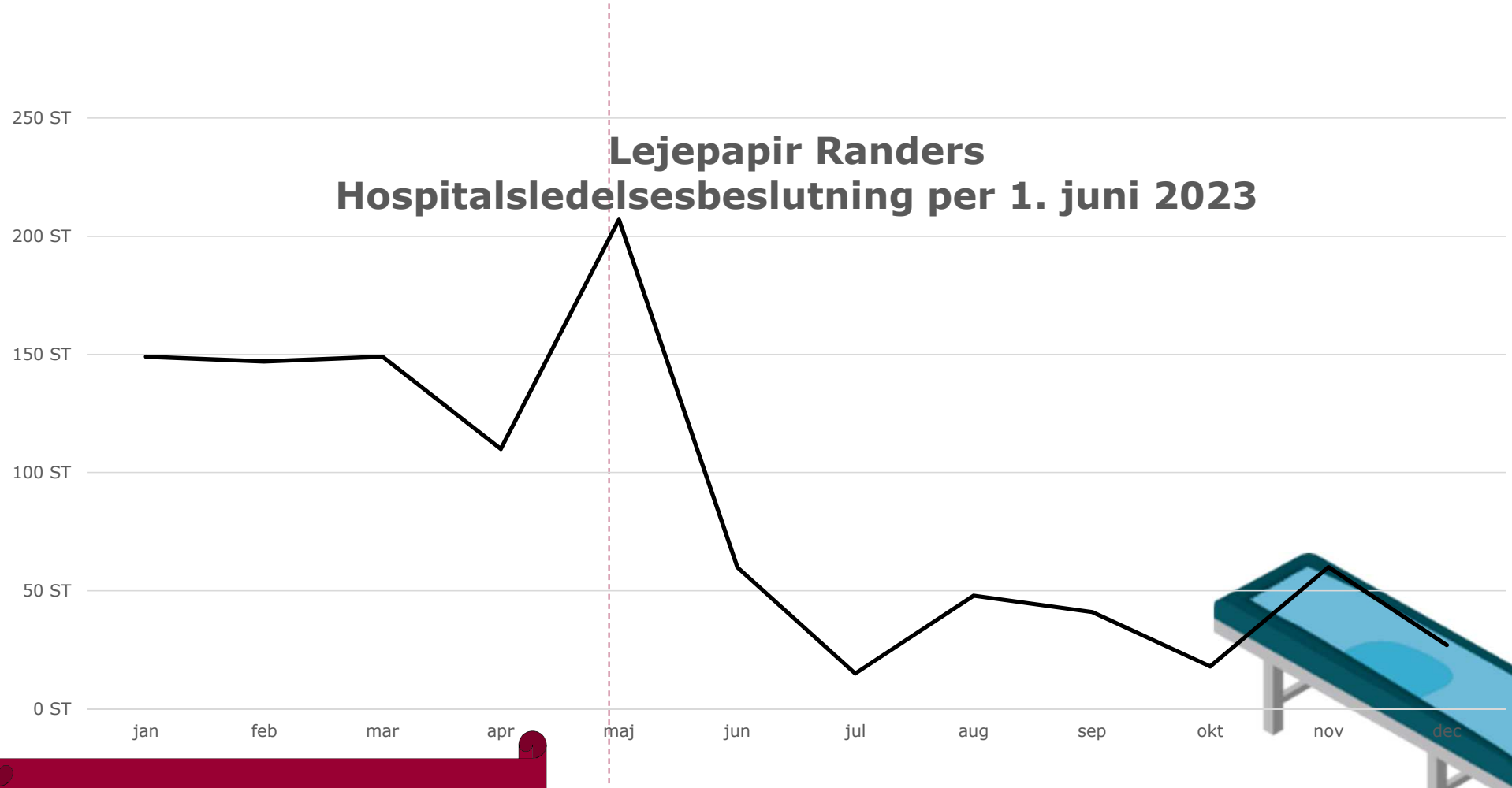

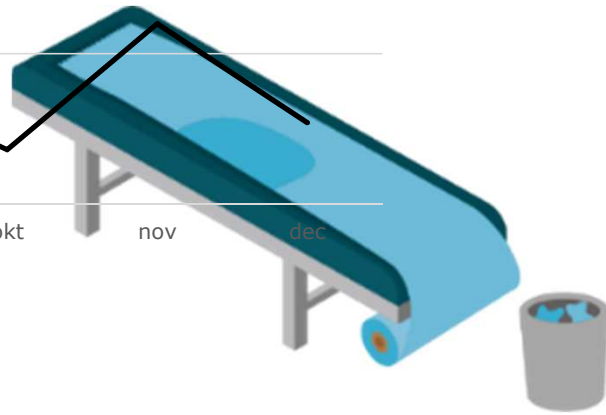

Før: ca. 150 ruller pr. mdr.
Efter: ca. 40 ruller pr. mdr.

Forbrug af lejepapir
Regionshospitalet Horsens

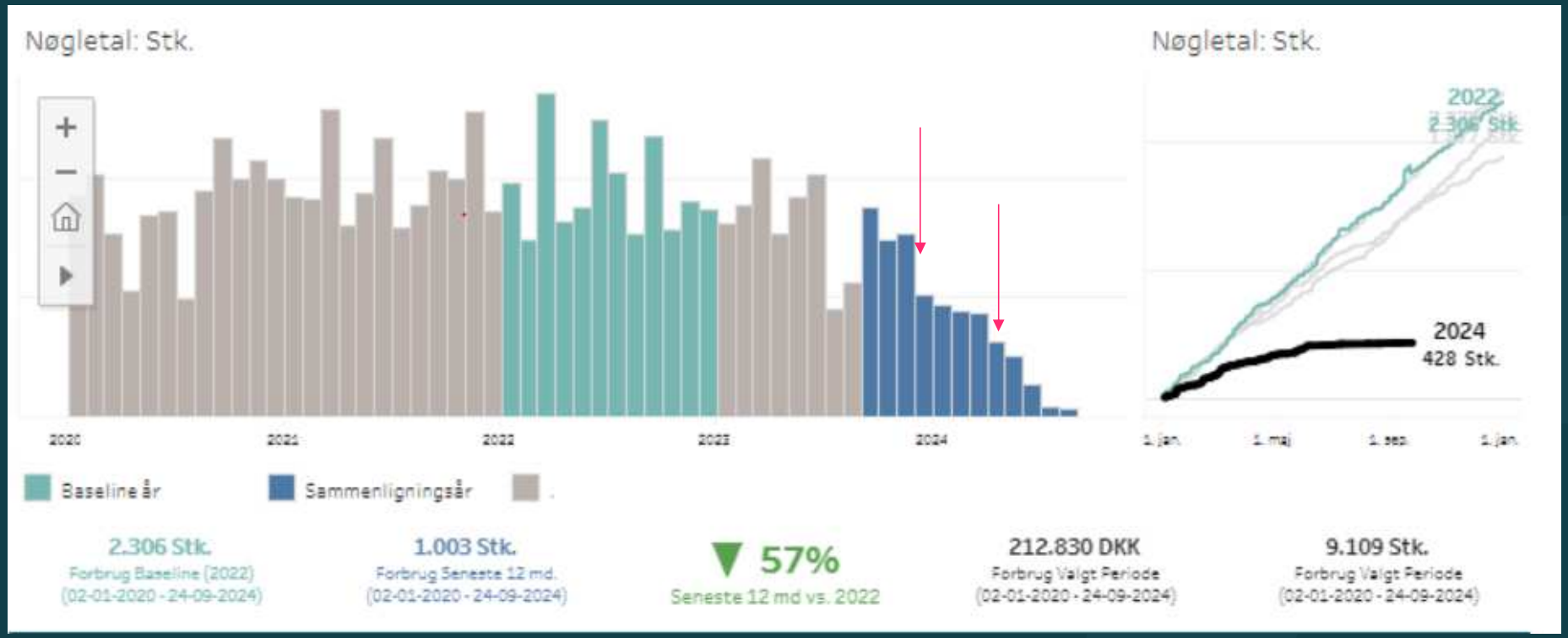

Reduktion fra januar ‘24 til september sv.t. 98% reduktion

Forbrug af éngangskrus
Regionshospitalet Horsens 2021 - 2024

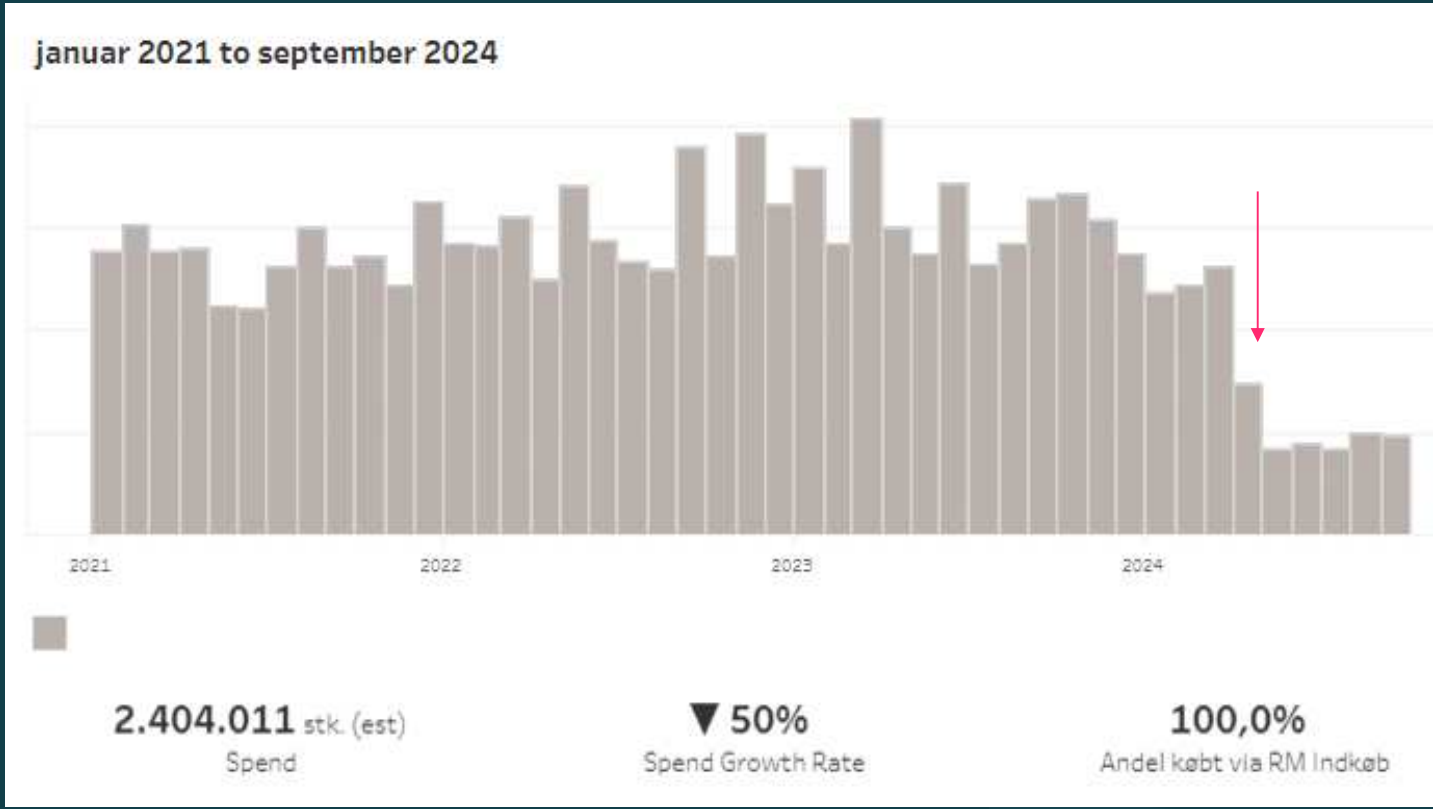

Hvad kan vi lære af vores fejl?

Hvad kan I lære af dem?

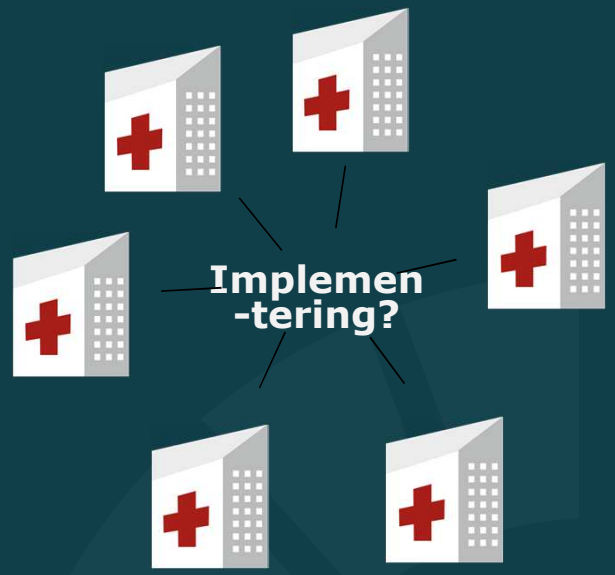

Region Midtjyllands BÆREDYGTIGHEDS-AFTALER

Lederforum for Bæredygtighed netop nedlagt

Nyt format for

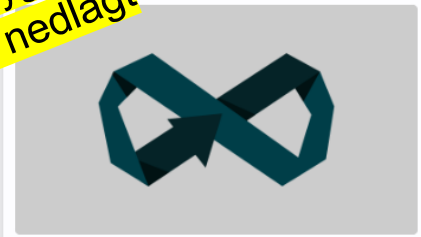

Sådan arbejder vi med bæredygtighedsaftaler

Bæredygtighedsaftalen for Regionshospitalet Gødstrup skal være med til at omsætte regionens strategi for bæredygtighed til konkrete handlinger.

Cirkulær økonomi

Se de indsatsområder og tiltag Regionshospitalet Gødstrup har i sin bæredygtighedsaftale inden for sporet cirkulær økonomi.

El, vand og varme

Se de indsatsområder og tiltag Regionshospitalet Gødstrup har i sin bæredygtighedsaftale inden for sporet cirkulær økonomi.

Logistik, transport og mobilitet

Se de indsatsområder og tiltag Regionshospitalet Gødstrup har i sin bæredygtighedsaftale inden for sporet logistik, transport og mobilitet.

Social ansvarlighed

Se de indsatsområder og tiltag Regionshospitalet Gødstrup har i sin bæredygtighedsaftale inden for sporet social ansvarlighed.

Region Midtjyllands
BÆREDYGTIGHEDS
-AFTALER

Hvorfor bæredygtighedsaftaler?

- Forpligter til handling
- Omsætter bæredygtighedsstrategien til konkrete tiltag
- Accelererer implementeringen af nye effektfulde bæredygtighedstiltag
- Sikre koordinering på tværs af regionen

LÆRING:
- Fælles værktøj, der er udbredt i organisationen
- Godt ledelsesgreb og stærkt mandat
- Involvering i udarbejdelsen er vigtigt
- Selvvalgte indsatsområder sikrer lokalt

Bæredygtighedsaftalerne 2025-26

Obligatoriske indsatsområder:

- Orden i skabene
- Puljerum til fælleslager af puljemedicin
- Skift fra engangs- til flergangsinstrumenter
- Engangs- til flergangsvarmejakken
- Skift engangstæpperne ud med flergangs-multitæppet
- Skift fra engangs- til flergangsservice
- Skift til genopladelige batterier
- Grøn mødeforplejning som standardvalg
- Affaldssortering
- Opsamling og destruktion af lattergas
- Undgå flytransport i forsyningskæden
- Bæredygtigt Byggeri: Biodiversitet
- Bæredygtigt Byggeri: Overholdelse af nye krav i bygningsreglementet om max CO2-udledning i byggeprocessen
- Bæredygtigt Byggeri: Selektiv nedrivning

Bæredygtighedsaftalerne 2025-26

Selvvalgte indsatsområder:

- **Reducer overforbruget af usterile medicinske engangshandsker**
- **Find kun det udstyr frem I skal bruge**
- Tilpas hvilke og hvor mange varer I har i brik- og depotskabe
- **Tilpas indholdet i personaleskabene på patientstuerne**
- **Sluk for apparater og udstyr efter brug**
- **Brug mindre lejepapir**
- **Fjern unødvendige skraldespande**
- Skift fra engangs- til flergangsudstyr
- Fra engangs- til flergangsanæstesimasker
- Fra engangs- til flergangsnyrebakker
- Fra engangs- til flergangsampulknækkere
- **Erstat plastikflasker med behandlet vand på hane**
- **Mindsk spildet, når I sorterer til donation**

Videreføres fra 2024

Mindre madspild i produktionen

Mindre madspild på sengeafsnit

Mindre kød i kantiner og cafeer

Flere økologiske råvarer

Men stadigvæk så meget, vi ikke ved…

Kan vi bruge (højt specialiseret) éngangsudstyr flere gange?

- Før ikrafttrædelsen af EU's forordning om medicinsk udstyr (MDR) den 26. maj 2021 = LOVLIGT
  Efter = IKKE LOVLIGT (art. 17, stk.3)

- **Muligt at tillade det igen – vil vi det i Danmark?** set ift.patientsikkerhed, klima/miljø, økonomi og forsyningssikkerhed.

→ **Arbejdsgruppe nedsat i Q1 2022 på vegne af de 5 regioner**

→ **Følgegruppe etableret**

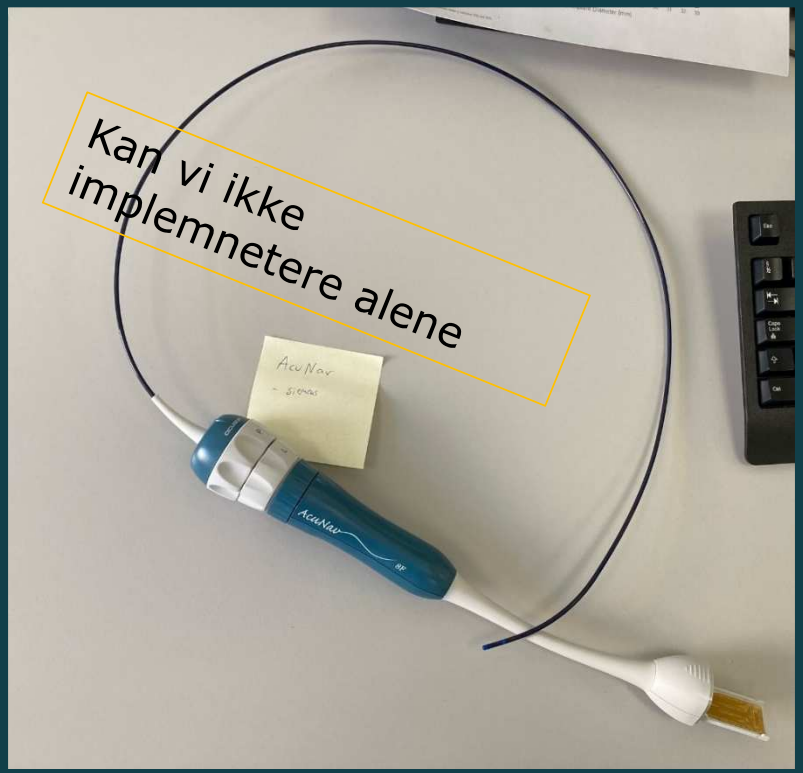

Bevidst forbrug - Hofteoperationer

Bruger vi det samme, når vi gør det samme, med samme outcome?

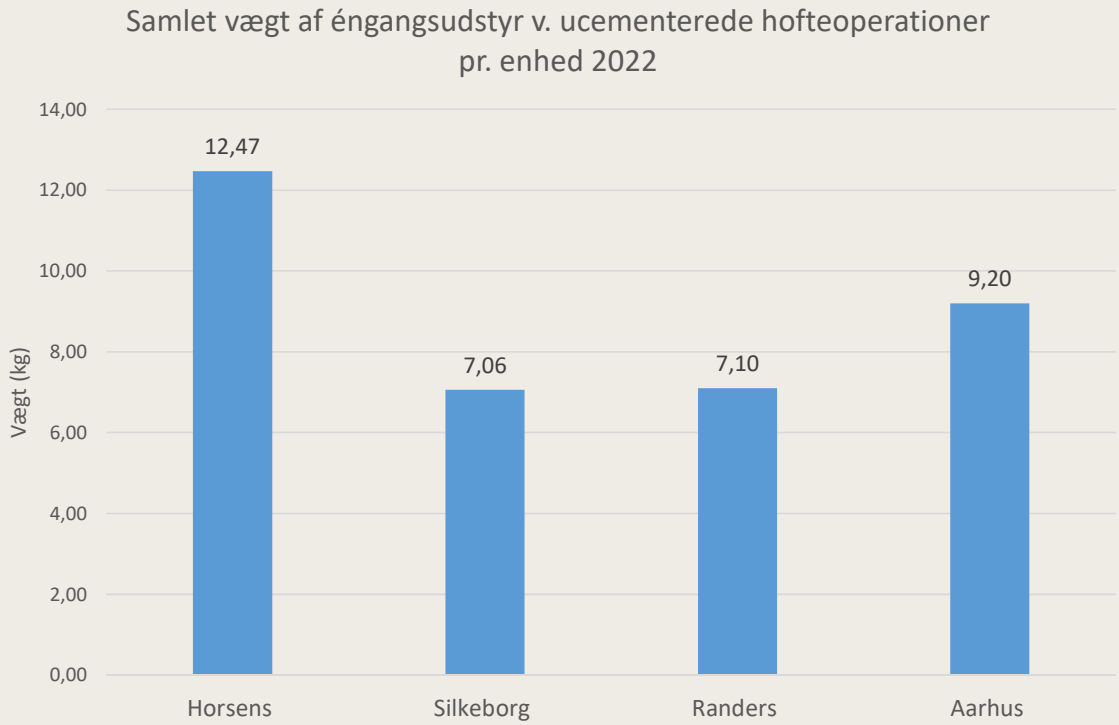

Bevidst forbrug - Hofteoperationer

- **Alt hvad der ligger uden for det store blå afdækningsstykke udfases**

- → samarbejde med ingeniør studerende om principper for procedurepakker ift udbud

Who wants change?

Who wants *to* change?

Hvad kan vi lære af jer?

1 godt råd - do!

1 godt råd - don't!

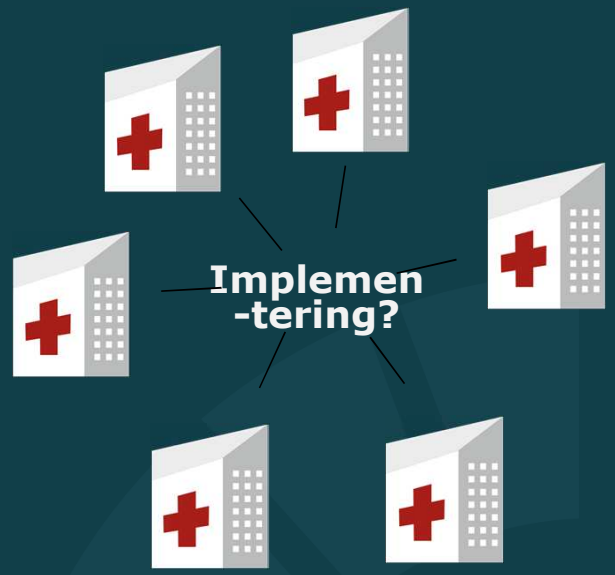

Tak for i dag

Maria Gaden, Udviklingschef
Center for Bæredygtige Hospitaler
maria.gaden@rm.dk
+ 45 24676105
https://www.linkedin.com/in/mariagaden/

www.bæredygtighed.rm.dk
www.voresbæredygtighed.rm.dk
www.cfbh.rm.dk

VORES VERDEN
VORES ANSVAR

Kan vi bruge (højt specialiseret) éngangsudstyr flere gange?

- Før ikrafttrædelsen af EU's forordning om medicinsk udstyr (MDR) den 26. maj 2021 = LOVLIGT
  Efter = IKKE LOVLIGT (art. 17, stk.3)

- **Muligt at tillade det igen – vil vi det i Danmark?** set ift.patientsikkerhed, klima/miljø, økonomi og forsyningssikkerhed.

→ **Arbejdsgruppe nedsat i Q1 2022 på vegne af de 5 regioner**

→ **Følgegruppe etableret**

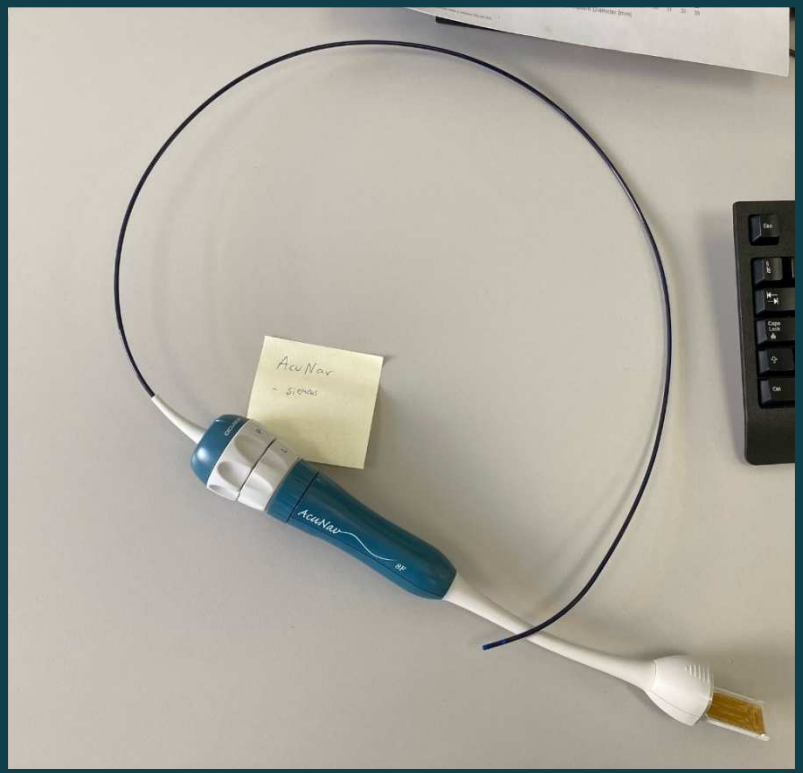

Hjertekatedre – éngangs/flergangsbrug af éngangs

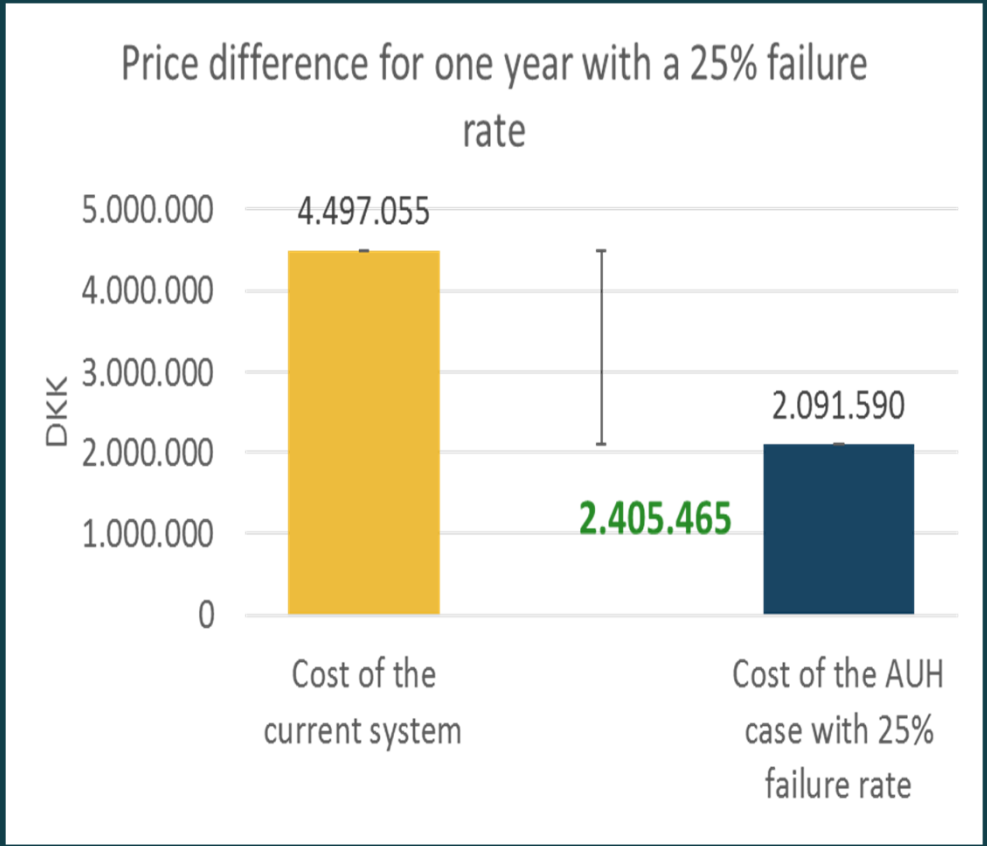

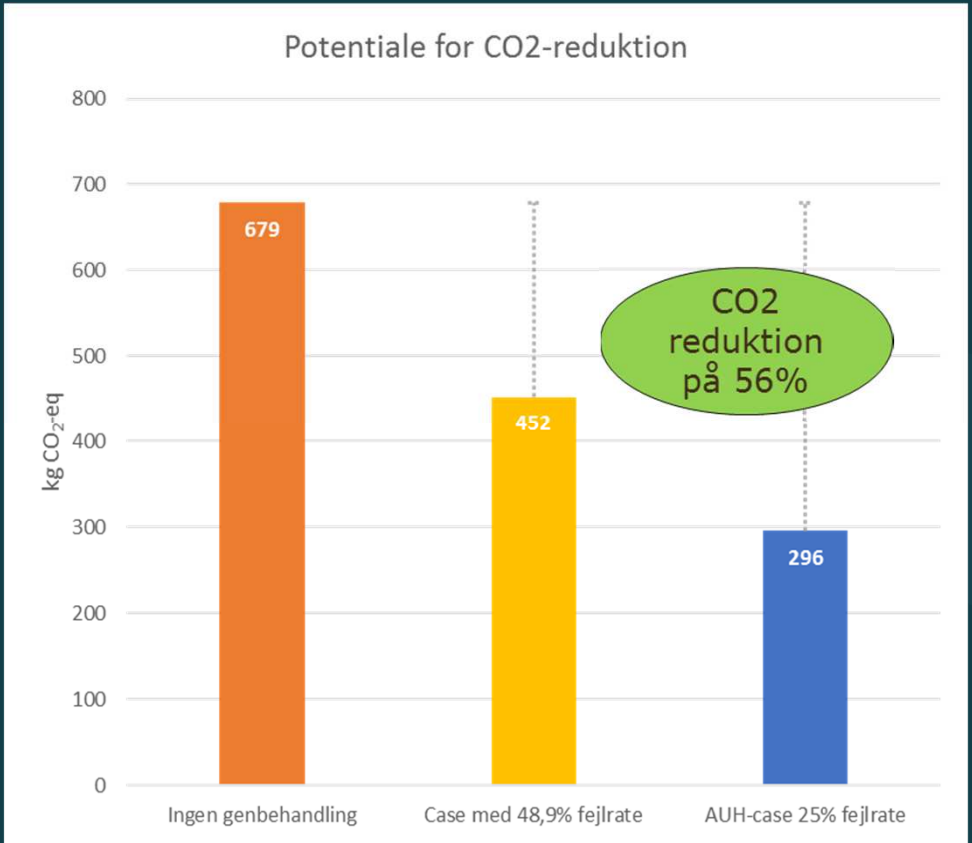

Inddragede parter

Bekendtgørelsen ændret pr.1/1 2025 ☺

• Lægemiddelstyrelsen • Statens Serum Institut • Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi • Fagligt selskab for Hygiejnesygeplejersker • Dansk selskab for Centralsterilisering og Sygehushygiejne • Lægeforeningen • Dansk selskab for Patientsikkerhed • Styrelsen for Patientsikkerhed	• Danske Regioner • Region Syddanmark (Klinisk mikrobiologisk afd. og Projektorganisation for byggeri og grøn omstilling) • Region Nordjylland (Regional Udvikling) • Region Hovedstaden (Center for Økonomi, Klinisk mikrobiologisk afdeling, Hvidovre Hospital og Den Regionale Sterilcentral) • Region Sjælland (Regional Udvikling) • Region Midtjylland (Klinisk Mikrobiologisk afdeling og Sterilafdelingen, AUH)